

नेपाल सरकार
सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय
जिल्ला विकास समितिको कार्यालय
भरतपुर, चितवन

आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा सञ्चालित योजनाहरूको वार्षिक प्रगति विवरण

कूल योजना संख्या	७५६	
सम्झौता भएका योजना संख्या	७३५	
सम्पन्न योजना संख्या	६९७	
निर्माणाधिन योजना संख्या	३८	
(सडकबोर्ड ३, पर्यटन ३, सडकपुल २, मर्मत १, राजस्व ७, पूर्वी चितवन २२)		
सम्झौता नभएका	२१	
१ पूर्वाधार तर्फ		
योजना संख्या	५४१	
सम्झौता संख्या	५३३	
सम्पन्न संख्या	४९५	
निर्माणाधिन	३८	
सम्झौता नभएका	८	
२ प्रवर्द्धनात्मक		
योजना संख्या	२१५	
सम्झौता संख्या	२०२	
सम्पन्न संख्या	२२०२	
निर्माणाधिन	०	
सम्झौता नभएका	१३	
४ अनुमानित लागत	९४९२८१	हजारमा
स्वीकृत रकम	८२१७२२	"
खर्च रकम	६८६२७४	"
लाभान्वीत जनसंख्या	४९२९०५	जना
५ उपभोक्ता समितिमा महिला अध्यक्ष भएका योजना संख्या	९१	
उपभोक्ता समितिमा पुरुष अध्यक्ष भएका योजना संख्या	५६७	
ठेक्का १४, /अमानत-अन्य ३०, संस्थागत अनुदान ३३	७७	
उपभोक्ता समिति मार्फत	६५८	
६ सडक निर्माण/मर्मत तर्फ :		

नयां ट्रयाक खोलने	२६.७३१ कि.मि.	
कालोपत्रे	५.८२७ कि.मि.	
नयां ग्रावेल	१३३१२ कि.मि.	
ग्रावेल/मर्मत	७५.९९९ कि.मि.	
उच्चस्तरीय ग्रावेल	८.३२५ कि.मि.	
टेवा पर्खाल/तारजाली	१११३ घ.मी.	
नाली निर्माण	६३२ मी.	
सडक ग्रेडिड/रोलिड	९.९६५ कि.मि.	
ह्युमपाईप जडान कार्य	२८३ वटा	
सडक कल्भर्ट	६ वटा	
योजना संख्या	१२८	
सम्पन्न	१२४	
खर्च रकम	८२५२०	हजार
लाभान्वीत जनसंख्या	६२७४०	

७ खानेपानीतथा सरसफाई तर्फ		
नयां खानेपानी	६ वटा	
सम्पन्न खानेपानी मर्मत	९ वटा	
ट्यूबवेल/धारा खरिद/जडान	५२ वटा	
खानेपानी टंकीमर्मत	१ वटा	
खानेपानीपाईप खरिद	३२६९७ मीटर	
खानेपानीधारा संख्या	६	
सार्वजनिकशौचालय	३	
विद्यालय शौचालय	१	
खानेपानी मूहान संरक्षण	८ वटा	
खानेपानी सर्भे	५	
सरसफाई तालिम (२ वटा)	२	
योजना संख्या	३०	
सम्पन्न	३०	
खर्च रकम	१११५९	हजार
लाभान्वीत जनसंख्या	९६२५	जना

८ सिचाई तर्फ		
सिचाई कुलो	१६ वटा	
सिचाई बोरिड	९ वटा	
सिंचित क्षेत्रफल	४४० विगाह	
अन्य पूर्वाधार निर्माण	३ वटा	
नदी नियन्त्रणको लागि तारजाली	४२८ थान	
योजना संख्या	२९	
सम्पन्न	२९	
खर्च रकम	२२९३६	
लाभान्वीत जनसंख्या	३३८४	

९	भवन तर्फ	
	क्याम्पस भवन	६ वटा
	विद्यालय भवन	३८ वटा
	सामुदायिक भवन	६७ वटा
	धार्मिक क्षेत्र (मठ, मन्दिर, गुम्बा, मस्जिद आदि)	६४ वटा
	अन्य पूर्वाधार (भवन कम्पाउण्ड, तारवार, ट्रेस आदि)	१३ वटा
	योजना संख्या	१८८
	सम्पन्न	१८८
	खर्च रकम	४२८२५
	लाभान्वीत जनसंख्या	७६२६५
१०	पुल/कल्भर्ट/भो.पु.	
	भोलुङ्गे पुल	१० वटा
	सडक पुल (१ अन्तिम चरणमा, १ निर्माण शुरु)	२ वटा
	योजना संख्या	१४
	सम्पन्न	१२
	खर्च रकम	३८२७३
	लाभान्वीत जनसंख्या	६०४७
११	उर्जा/विद्युतीकरण तर्फ	
	ग्रामीण विद्युतीकरण (काउले, दाहाखानी, कोराक)	३ गाविस
	सोलार वितरण	५६१ थान
	सुधारीएको चुलो	८८० थान
	योजना संख्या	८
	सम्पन्न	८
	खर्च रकम	१०६३०
	लाभान्वीत जनसंख्या	३२२१
१२	बन तथा वातावरण संरक्षण तर्फ	
	वृक्षारोपण	१० वटा
	भरना संरक्षण	१ वटा
	पोखरी संरक्षण	४ वटा
	योजना संख्या	१५
	सम्पन्न	१५
	खर्च रकम	८१९१
	लाभान्वीत जनसंख्या	१८५७७
१३	जनचेतना/क्षमता/सीप विकास कार्यक्रम	
	चेतनामूलक कार्यक्रम	३८ वटा
	आय मुलक तथा सीपमुलक	३० वटा
	स्वास्थ्य सम्बन्धी	७ वटा
	योजना संख्या	७५
	सम्पन्न	७५

खर्च रकम	६७१०
लाभान्वीत जनसंख्या	१६८२७

१४ पूर्वी चितवन नदी व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रम

स्पर नया निर्माण तथा मर्मत	३१ वटा	
लोथर र राप्तीमा लन्चीड एप्रोन, डिभिजन बक्स, डिश्रीटिड		
वेशिन, एक्वेडक्ट, स्ल्याव कल्भर्ट आदि कार्य	९०० मीटर	
सिचाई कुलो मुहान संरक्षण (हेडवर्क)	२९ वटा	
सिचाई कुलो लाईनिङ	७०१५ मीटर	
नदी तटबन्धन कार्य (Inner Stream)	२८५१ मीटर	
चेक ड्याम निर्माण	४ वटा	
जलाधार क्षेत्र संरक्षण	१ वटा	
योजना संख्या	५७	
सम्पन्न	३५	
खर्च रकम	१५१४६७	हजार
लाभान्वीत जनसंख्या	४५०६८	

१५ सामाजिक सुरक्षाभत्ता वितरण रकम (भरतपुर र रत्ननगर बाहेक)

जेष्ठनागरिक दलित	१८५२	रु. हजारमा	११११२
जेष्ठनागरिक अन्य	११४३६		६८६१६
एकल/विधुवा	६५५८		३९३४८
पूर्ण अशक्त	३३०		३९६०
आंशिक अशक्त	५२८		१९०१
५ वर्ष मुनीका दलित बालबालिका	२०९४		५०२६
जम्मा	२२७९८		१२९९६२
औषधि उपचार खर्च	११४३६		६८६१६
कूल जम्मा			१९८५७७

१६ गाउँ विकास समिति अनुदान निकास

	४५९६९
--	-------

१७ लक्षित वर्गका कार्यक्रम: (स्वीकृत बजेट)

बालबालिका (१७२२)	खर्च रकम	कार्यक्रम संख्या
महिला (१७२२)	१२६४	१४११०
दलित (६८०)	१५७३	१६१५
आदिवासी जनजाती (१४४५)	५६३	८६
अपाङ्ग (३१८)	१३९४	१२१२
पिछडा (१३७)	२७९	६५
दलित (केन्द्र) (४००)	१३७	११
(६४२४) जम्मा	४००	५५
	५६१०	६२५४

जिल्ला प्राविधिक कार्यालय तर्फका योजना :

१८	योजना संख्या	७३
	सम्भौता संख्या	५२
	सम्पन्न संख्या	५१
	खर्च रकम	१९५७१

खर्च तर्फ

	अनुमानित बजेट	खूद बजेट	निकास बजेट	खर्च बजेट	बांकी
पूँजीगत खर्च	३७६०८१	३७६०८१	१९१५५१	१९१५५१	१६७२१४
चालु खर्च	४६०१०३	४६०१०४	४४१७६४	४४१७६४	१६७३६
जम्मा	८३६१८४	८३६१८५	६३३३१५	६३३३१५	१८३९५०
				कोष चा./पू.	(१८९२०)

कुल योजनाहरुको विवरण :

सि.नं.	विवरण	संख्या	योजना निर्माण समिति	संख्या
१	१ लाख सम्मका योजना	२८१	महिला अध्यक्ष	९१
२	५ लाख सम्मका योजना	२७५	पुरुष अध्यक्ष	५६७
३	१० लाख सम्मका योजना	९३	ठेक्का	१४
४	१५ लाख सम्मका योजना	२५	अमानत/अन्य	३०
५	१५ लाख भन्दा माथिका योजना	८२	गाविस/न.पा./संस्था अनुदान	३३
	(स्वीस, भो.पु., सडकपुल आदि)	०	जम्मा	७३५
	जम्मा	७५६		

जिल्ला विकासका मुख्य उपलब्धीहरु:

- नेपालकै पहिलो वातावरण मैत्री जि.वि.स. कार्यालय घोषणा (२०७३/३/२६) (मा. उपप्रधान मन्त्रीज्यूबाट) ।
- शहीद मञ्च निर्माणको लागि ठेक्का स्वीकृत ।
- जि.वि.स.को आवास क्षेत्र अन्तर्गत बाल उद्यान निर्माणको लागि डिपिआर तयारी ।
- भोर्ले-दाहाखानी कृषि सडक र शक्तिखोर फिस्लिड सडक निर्माण निरन्तरता ।
- लोथर खोला पुल संरक्षणको लागि गेग्रान व्यवस्थापन कार्य निरन्तरता (हाल स्थगीत) ।
- शक्तिखोला सडक पुल निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा ।
- रानीखोला सडक पुल निर्माण कार्य प्रारम्भ ।
- पूर्वी चितवन नदी व्यवस्थापन तथा जीविकोपार्जन सुधार कार्यक्रमबाट पूर्वी क्षेत्रका नदी नियन्त्रण, तटबन्धन, ड्याक संरक्षण, जलाधार क्षेत्र संरक्षण, सिचाई कुलो/मुहान संरक्षण जस्ता उपलब्धी मुलक काम हुनु ।
- आयोजना कार्यान्वयनमा प्रिप्रोजेक्ट र पोष्ट प्रोजेक्टको फोटो राखेर मात्र योजनाको भुक्तानी एवं फरफारकको व्यवस्था ।

- सहभागितात्मक रूपमा कार्यविवरण तयार पारी कार्यजिम्मेवारी तोकिएको ।
- वार्षिक कार्यतालिका अनुसार उपभोक्ताहरूलाई अभिमुखिकरणको व्यवस्था ।
- पहाडी गा.वि.स.मा उज्यालो गाउँ (सोलार वितरण) कार्यक्रम सञ्चालन ।
- जलवीरे चण्डीभञ्ज्यांग सडक निर्माण निरन्तरता ।
- ७ वटा नयाँ भोलुङ्गे पुल निर्माण सम्भौता सम्पन्न । (१ वटा तुईनि विस्तापित भो.पु. समेत)
- जिल्ला आवधिक योजना तयारी ।
- ८ वटा नगरपालिकाहरूमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक मार्फत वितरणको व्यवस्था ।
- भूकम्प पिडितहरूलाई न्यानो कपडा वितरण सम्पन्न ।
- भूकम्प पुन निर्माण तथा पुनस्थापनाको लागि खुरखुरे चिप्लेटी ठकुरीभञ्ज्यांग सडक र रत्ननगर पिठुवा जुटपानी शक्तिखोर सिद्धि सडक लाई ७ करोडा रकम प्रस्तावित ।
- विपद् व्यवस्थापन, प्रकोप न्युनिकरणका कार्यहरू सञ्चालन ।
- वर्षमा कम्तिमा २ पटक घुम्ति शिविर सञ्चालन ।
- प्रत्येक निर्वाचन क्षेत्रमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न ।
- संविधान प्रचार प्रसार अभियान सम्पन्न ।
- ४ वटा खोलाहरूको आई.ई.ई. सम्पन्न ।
- राज्य पुनसंरचनाको खाका बमोजिम कार्यप्रारम्भ ।
- जि.वि.स.को डिजिटल नागरिक बडापत्र, डिस्प्ले बोर्ड शुरुआत ।
- कार्यालय परिसरमा चितवन आमाको मुर्ती स्थापना ।
- लामो भरना व्यवस्थापन ।
- कविलास गा.वि.स.लाई बालमैत्री गा.वि.स. घोषणा गर्ने अभियान शुरु ।
- गैरसरकारी संस्थाहरूको अभिलेखिकरण पुस्तिका प्रकाशन/सार्वजनिक ।

सबल पक्ष

- राजधानीबाट नजिक देशकै केन्द्र भागमा अवस्थित चितवन ।
- जिल्ला स्थित राजनैतिक दलको प्रयाप्त सहयोग र समन्वय निरन्तर ।
- वातावरण तथा सरसफाईमा विशेष महत्व दिइएको ।
- पूर्वाधार विकासमा प्रभावकारी कार्यान्वयन ।
- पर्यटन विकासको प्रचुर सम्भावना, थप गन्तव्यको खोजी ।
- पोल्ट्री, दुध, माछा, र हरियो तरकारीमा अग्रणी,
- मेडिकल सिटीको रूपमा विकसित,

- राज्य पुनसंरचनाको समय भएकोले जिल्लालाई कुन अवस्थामा विकास गर्ने बारेमा सबै पक्षलाई ध्यान दिईनुपर्ने ।

सुधार गर्नुपर्ने पक्ष :

- माडी र पहाडी गाविसहरूमा विद्युतीकरण सहित एकिकृत विकास योजना लागु गर्नु पर्ने ।
- आन्तरिक आयहरू बृद्धिका लागि सम्भावनाहरू खोजी गर्नु पर्ने ।
- जिल्ला परिषदको निर्णयानुसार केन्द्रीय बजेट व्यवस्था हुन पर्ने ।
- स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन तथा नियमावलीले तोके बमोजिम वन र पर्यटन रोयल्टी जिल्लाले प्राप्त गर्न सकेन, मन्त्रालय तहबाटै पहल हुनु पर्ने ।
- बजेट तथा कार्यक्रम ढीलो प्राप्त हुनु र स्वीकृत भए बमोजिमको रकम समेत निकास (प्राप्त) नहुनु, परिषद्बाट स्वीकृत योजना केन्द्रबाटै हेरफेर हुनुले योजना कार्यान्वयनमा समस्या,
- समयमै अख्तियारी प्राप्त गराउन पहल हुनु पर्ने ।
- आर्थिक वर्षको बीच बीचमा नयाँ योजना माग भै आउनु, भएको योजना संख्या धेरै देखिनु, योजना मागको समयको बारेमा नागरिकलाई सचेत पार्नु पर्ने ।
- भू-खण्डीकरण कार्यलाई निरुत्साही गरी खेतीयोग्य जमीनको संरक्षण गर्नुपर्ने ।
- बहूदो शहरीकरण तथा अव्यवस्थित बसोबास व्यवस्थापनमा ध्यानदिनुपर्ने ।
- पृथ्वीको बहूदो तापक्रमलाई नियन्त्रण गर्न वातावरण व्यवस्थापनमा सुधार हुने खालका कार्यक्रम तय गर्नुपर्ने,

अवसर

- विपद व्यवस्थापन योजना तयारी ।
- पर्यटन विकास तथा व्यवस्थापन योजना तयारी ।
- पर्यटनको तेस्रो गन्तव्य, पर्यटन विकासको निम्ती सरकारी, गैरसरकारी तथा नीजि क्षेत्रको समन्वय ।
- जिल्ला यातायात गुरु योजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न ।

चुनौती :

- जिविसको आन्तरिक आय दिन प्रतिदिन घट्दो ।
- जिल्ला निकासीमा कुनैपनि कर लिन नसक्ने अवस्था ।
- रजिष्ट्रेशन वापतको रकम प्राप्त हुन नसक्ने अवस्था ।
- स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रमको रकम पुरै निकास नहुदा गा.वि.स.का योजना पुरै कार्यान्वयन हुनु नसकेको ।
- जिल्लाको आवश्यकता बढी, तर संवोधन गर्न स्रोतको अप्रत्याप्तता ।